

Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe

Technik masażysta

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2005

**Informator opracowała Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie
we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną we Wrocławiu
oraz Ministrem właściwym do spraw zdrowia**

ISBN 83-7400-122-4

Wstęp

Centralna Komisja Egzaminacyjna poleca trzecią edycję informatorów o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe¹ skierowaną do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych: techników i szkół policealnych.

Edycja obejmuje:

- 75 informatorów, opublikowanych w terminie do 31 sierpnia 2005 roku, dla zawodów, w których po raz pierwszy w roku 2006, odbędzie się egzamin dla absolwentów ww. typów szkół,
- 35 informatorów, dla pozostałych zawodów, przewidzianych do kształcenia na tym poziomie, które zostaną opublikowane w terminie do 31 grudnia 2005 roku.

Prezentowana publikacja składa się z 75 odrębnych, dla poszczególnych zawodów, opracowań (informatorów), w których opisano wymagania egzaminacyjne.

W każdym z informatorów omówiono:

- strukturę egzaminu, jego organizację i przebieg,
- wymagania, które należy spełnić żeby przystąpić do egzaminu i żeby zdać ten egzamin,
- materiał egzaminacyjny z zakresu danego zawodu – wiadomości i umiejętności, które będą sprawdzane i oceniane na egzaminie, w etapie pisemnym i praktycznym, ilustrując go przykładami zadań egzaminacyjnych wraz z kryteriami oceniania.

Informatory o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe kierujemy przede wszystkim do uczniów i nauczycieli szkół zawodowych, sądzymy jednak, że przedstawiony w nich syntetyczny materiał dotyczący sprawdzanych umiejętności stanowiących o kwalifikacjach zawodowych zainteresuje również innych czytelników, np.: przedstawicieli organów prowadzących szkoły i nadzorujących kształcenie, pracodawców i specjalistów ds. modelowania zawodów, kształcenia i doskonalenia zawodowego.

¹ Podstawą prawną przeprowadzenia zewnętrznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, zwanego również egzaminem zawodowym, jest:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r., w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 199, poz. 2046),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 maja 2004 r., w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. Nr 114, poz. 1195),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz. U. Nr 66, poz. 580). Standardy, o których mowa w rozporządzeniu, stanowią oddzielny załącznik.

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNE INFORMACJE O EGZAMINIE POTWIERDZAJĄCYM Kwalifikacje Zawodowe.....	6
1.1. Struktura egzaminu oraz formy sprawdzania wiadomości i umiejętności z zakresu zawodu	7
1.2. Wiadomości i umiejętności sprawdzane na egzaminie	7
1.3. Wymagania, które trzeba spełnić, aby zdać egzamin.....	9
1.4. Wymagania, które trzeba spełnić, aby przystąpić do egzaminu.....	9
1.5. Szczegółowe informacje o egzaminie zawodowym.....	10
2. ETAP PISEMNY EGZAMINU	11
2.1. Organizacja i przebieg	11
2.2. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części I.....	13
2.3. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części II	22
2.4. Odpowiedzi do przykładowych zadań.....	26
3. ETAP PRAKTYCZNY EGZAMINU	27
3.1. Organizacja i przebieg	27
3.2. Wymagania egzaminacyjne i ogólne kryteria oceniania	28
3.3. Komentarz do standardu wymagań egzaminacyjnych	28
3.4. Przykład zadania praktycznego	31
3.5. Komentarz do rozwiązania zadania wraz z kryteriami oceniania	36
4. ZAŁĄCZNIKI	39
4.1. Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu	39
4.2. Przykład karty odpowiedzi do etapu pisemnego	41
4.3. Lista zawodów, dla których opublikowano informatory w 2005 r.....	42

1. OGÓLNE INFORMACJE O EGZAMINIE POTWIERDZAJĄCYM KWALIFIKACJE ZAWODOWE

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu określonych w standardzie wymagań, ustalonym przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu.

Egzamin ten, zwany również egzaminem zawodowym, jest egzaminem zewnętrznym. Umożliwia on uzyskanie porównywalnej i obiektywnej oceny poziomu osiągnięć zdającego poprzez zastosowanie jednolitych wymagań, kryteriów oceniania i zasad przeprowadzania egzaminu, opracowanych przez instytucje zewnętrzne, funkcjonujące niezależnie od systemu kształcenia.

Rolę instytucji zewnętrznych pełnią: Centralna Komisja Egzaminacyjna i osiem okręgowych komisji egzaminacyjnych powołanych przez Ministra Edukacji Narodowej w 1999 roku.

Na terenie swojej działalności (patrz - mapka na wewnętrznej stronie okładki) okręgowe komisje egzaminacyjne przygotowują, organizują i przeprowadzają zewnętrzne egzaminy zawodowe. Egzaminy oceniać będą zewnętrzni egzaminatorzy.

Egzaminy zawodowe mogą zdawać absolwenci wszystkich typów szkół zawodowych ponadgimnazjalnych i policealnych, które kształcą w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Egzaminy zawodowe przeprowadzane są 2 razy w ciągu roku szkolnego. Harmonogram egzaminów ustala i ogłasza dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej nie później niż na 4 miesiące przed terminem ich przeprowadzenia.

Dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i szkół policealnych egzaminy przeprowadzane są od następnego tygodnia po zakończeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych, a dla absolwentów technikum i technikum uzupełniającego - od następnego tygodnia po zakończeniu egzaminu maturalnego.

Do egzaminu mogą przystąpić również absolwenci szkół zawodowych kształcących młodzież o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Dla tej młodzieży, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych lub orzeczeń lekarskich, czas egzaminu pisemnego może być wydłużony o 30 minut, a warunki i przebieg egzaminu będą dostosowane do jej potrzeb.

1.1. Struktura egzaminu oraz formy sprawdzania wiadomości i umiejętności z zakresu zawodu

Struktura egzaminu obejmuje dwa etapy: etap pisemny i etap praktyczny.

Etap pisemny składa się z dwóch części. Podczas części I zdający będą rozwiązywać zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności właściwe dla kwalifikacji w danym zawodzie, w części II – zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności związane z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą.

Etap pisemny przeprowadzany jest w formie testu składającego się z zadań zamkniętych zawierających cztery odpowiedzi do wyboru, z których tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

W części I test zawiera 50 zadań, a w części II – 20 zadań.

Czas trwania etapu pisemnego dla wszystkich zawodów wynosi 120 minut.

Etap praktyczny sprawdza umiejętności rozwiązywania typowych problemów zawodowych o charakterze „łączenia teorii z praktyką”, właściwych dla zawodu, w zakresie wynikającym z zadania o treści ogólnej, ustalonym w standardzie wymagań egzaminacyjnych.

Czas trwania etapu praktycznego nie może być krótszy niż 180 minut i dłuższy niż 240 minut.

1.2. Wiadomości i umiejętności sprawdzane na egzaminie

Na egzaminie będą sprawdzane tylko te wiadomości i umiejętności, które zostały zapisane w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla danego zawodu.

Standardy wymagań egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów ustalone zostały rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, z dnia 29 marca 2005 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz. U. Nr 66, poz. 580). Teksty standardów wymagań egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów zostały zamieszczone w oddzielnie opublikowanym załączniku do w/w rozporządzenia.

Struktura standardu wymagań egzaminacyjnych dla zawodu odpowiada strukturze egzaminu. Oznacza to, że zawarte w standardzie umiejętności sprawdzane na egzaminie, ustalono odrębnie dla obu etapów egzaminu.

Umiejętności zapisane w standardzie, sprawdzane w etapie pisemnym, są przyporządkowane do określonych obszarów wymagań.

Umiejętności sprawdzane w części pierwszej ujęto w trzech obszarach wymagań:

- czytanie ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych,
- przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych,
- bezpieczne wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.

Umiejętności sprawdzane w części drugiej ujęto w dwóch obszarach wymagań:

- czytanie ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisów, instrukcji, tabel, wykresów,
- przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych.

W etapie praktycznym egzaminu sprawdzane umiejętności są związane z zadaniem o treści ogólnej. Z zadaniem ogólnym związane są odpowiednie układy umiejętności. Zakres egzaminu w tym etapie obejmuje w zależności od zawodu i jego specyfiki

- opracowanie projektu realizacji określonych prac
lub
- opracowanie projektu realizacji i wykonanie określonych prac.

Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu stanowi podstawę do przygotowania zadań egzaminacyjnych dla obu etapów egzaminu. Oznacza to, że zadania egzaminacyjne będą sprawdzały tylko te umiejętności, które zapisane są w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla danego zawodu. Rodzaj zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności przyporządkowane do danego obszaru wymagań w etapie pisemnym będzie wiązał się ściśle z tym obszarem, a w etapie praktycznym - z zadaniem o treści ogólnej.

Umiejętności ujęte w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla zawodu, dla obu etapów egzaminu, będą omówione wraz z przykładami zadań w rozdziałach 2. i 3. informatora.

Każdy zdający powinien zapoznać się ze standardem wymagań egzaminacyjnych dla zawodu, w którym chce potwierdzić kwalifikacje zawodowe. Standard zamieszczony jest w rozdziale 4 niniejszego informatora.

1.3. Wymagania, które trzeba spełnić, aby zdać egzamin

Przyjęto, że w etapie pisemnym zdający może otrzymać za każde prawidłowo rozwiązane zadanie 1 punkt.

Zdający zda ten etap egzaminu, jeśli uzyska:

- z części I – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
- z części II – co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania.

W etapie praktycznym, w zależności od zakresu egzaminu sformułowanego w zadaniu o treści ogólnej oceniany będzie projekt realizacji określonych prac lub projekt realizacji określonych prac oraz efekt wykonanych prac zgodnie z ustalonymi kryteriami oceniania przyjętymi dla danego zadania. Spełnienie ustalonych dla zadania kryteriów wykonania, pozwoli na uzyskanie maksymalnej liczby punktów.

Zdający zda ten etap egzaminu, jeśli uzyska co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Zdający zda egzamin zawodowy, jeśli spełni wymagania ustalone dla obu etapów egzaminu.

Zdający, który zdał egzamin, otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w danym zawodzie.

UWAGA!

Informacje o wynikach egzaminu zdający uzyska od dyrektora szkoły, do której uczęszczał.

1.4. Wymagania, które trzeba spełnić, aby przystąpić do egzaminu

Zdający powinien:

1. Ukończyć szkołę i otrzymać świadectwo ukończenia szkoły.
2. Złożyć pisemną deklarację przystąpienia do egzaminu zawodowego do dyrektora swojej szkoły, nie później niż do dnia 20 grudnia roku szkolnego, w którym zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego w sesji letniej, bezpośrednio po ukończeniu szkoły oraz nie

później niż do dnia 20 września roku szkolnego, w którym zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego w sesji zimowej.

3. Zgłosić się na egzamin w terminie i miejscu wyznaczonym przez okręgową komisję egzaminacyjną z dokumentem potwierdzającym tożsamość (ze zdjęciem i z numerem PESEL).

Zdający o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinien dodatkowo przedłożyć opinię lub orzeczenie wskazujące na dostosowanie warunków i formy przeprowadzania egzaminu do jego indywidualnych potrzeb.

UWAGA!

Informacje o terminie i miejscu egzaminu może przekazać zdającym dyrektor szkoły lub dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej.

W zależności od specyfiki zawodu, w którym przeprowadzony będzie egzamin zawodowy, okręgowa komisja egzaminacyjna może wezwać zdającego na szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związane z wykonywaniem zadania egzaminacyjnego na określonych stanowiskach egzaminacyjnych. Szkolenie powinno być zorganizowane nie wcześniej niż na dwa tygodnie przed terminem egzaminu.

1.5. Szczegółowe informacje o egzaminie zawodowym

Szczegółowych informacji o egzaminie zawodowym oraz wyjaśnień dotyczących, między innymi, możliwości:

- powtórnego zdawania egzaminu zawodowego przez osoby, które nie zdały egzaminu,
 - przystąpienia do egzaminu w terminie innym niż bezpośrednio po ukończeniu szkoły,
 - udostępniania informacji na temat wyniku egzaminu,
 - otrzymania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe,
- udziela dyrektor szkoły i okręgowa komisja egzaminacyjna.

2. ETAP PISEMNY EGZAMINU

2.1. Organizacja i przebieg

Etap pisemny egzaminu będzie zorganizowany w szkole, do której uczęszczałeś. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy liczba zdających w danej szkole jest mniejsza niż 25 osób, dyrektor komisji okręgowej może wskazać Ci inną szkołę albo placówkę kształcenia praktycznego lub ustawicznego, zwane dalej „placówkami”, w której przystąpisz do etapu pisemnego egzaminu zawodowego.

W dniu egzaminu powinieneś zgłosić się w szkole/placówce na 30 minut przed godziną jego rozpoczęcia. Powinieneś posiadać dokument potwierdzający Twoją tożsamość i numer ewidencyjny PESEL.

Przed wejściem do sali egzaminacyjnej będziesz poproszony o potwierdzenie gotowości przystąpienia do etapu pisemnego egzaminu.

Słuchaj uważnie informacji przewodniczącego zespołu nadzorującego, który będzie omawiał regulamin przebiegu egzaminu.

Po zajęciu miejsca w sali egzaminacyjnej otrzymasz arkusz egzaminacyjny i KARTĘ ODPOWIEDZI.

Arkusz egzaminacyjny zawiera:

- stronę tytułową z nazwą i symbolem cyfrowym zawodu, w którym odbywa się etap pisemny egzaminu oraz „Instrukcję dla zdającego” (w instrukcji znajdują się dane o liczbie stron arkusza egzaminacyjnego, wskazania dotyczące rozwiązywania zadań, zaznaczania odpowiedzi i sposobu poprawiania odpowiedzi w KARCIE ODPOWIEDZI),
- test 70 zadań wielokrotnego wyboru, w tym 50 zadań w części I ponumerowanych od 1 do 50 oraz 20 zadań w części II ponumerowanych od 51 do 70.

KARTA ODPOWIEDZI stanowi jedną stronę. Znajdują się na niej:

- symbol cyfrowy zawodu i oznaczenie wersji arkusza egzaminacyjnego,
- miejsce na wpisanie Twojego numeru ewidencyjnego PESEL i zakodowanie go,
- miejsce na wpisanie Twojej daty urodzenia,
- tabele z numerami zadań odpowiadających części I oraz części II arkusza egzaminacyjnego z układem kratek A, B, C, D do zaznaczania odpowiedzi,
- miejsce na naklejkę z kodem ośrodka egzaminacyjnego.

Przeczytaj uważnie „Instrukcję dla zdającego” w arkuszu egzaminacyjnym i sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny i nie ma w nim braków. Wykonaj polecenia zgodnie z „Instrukcją dla zdającego”.

Czas trwania etapu pisemnego egzaminu wynosi 120 minut (2 godziny zegarowe).

UWAGA: Jeśli jesteś egzaminowanym o potwierdzonych specjalnych potrzebach edukacyjnych, to masz prawo do wydłużonego o 30 minut czasu trwania etapu pisemnego egzaminu zawodowego. Przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego wskaże Ci miejsce na sali egzaminacyjnej i dopilnuje, abyś mógł zdawać egzamin w ustalonym dla Ciebie czasie.

Kolejność rozwiązywania zadań jest dowolna. Dobrze jednak będzie, jeśli rozplanujesz sobie czas egzaminu. Na rozwiązanie zadań z części I arkusza powinieneś przeznaczyć około 80 minut, na rozwiązanie zadań z części II - około 30 minut. Pozostałe 10 minut powinieneś wykorzystać na sprawdzenie, czy prawidłowo zaznaczyłeś odpowiedzi do poszczególnych zadań w KARCIE ODPOWIEDZI.

Pamiętaj! Pracuj samodzielnie!

Przystępując do rozwiązywania każdego zadania powinieneś:

- uważnie przeczytać całe zadanie,
- przeanalizować rysunki, tabele, itp. oraz treść poleceń,
- dobrze zastanowić się nad wyborem prawidłowej odpowiedzi,
- starannie zaznaczyć wybraną odpowiedź w KARCIE ODPOWIEDZI zgodnie z instrukcją w arkuszu egzaminacyjnym.

Po zakończeniu rozwiązywania zadań, sprawdź w KARCIE ODPOWIEDZI, czy dla wszystkich zadań zaznaczyłeś odpowiedzi.

Przewodniczący ogłosi koniec egzaminu i poinformuje, w jaki sposób będziesz mógł oddać swoją KARTĘ ODPOWIEDZI. Arkusz egzaminacyjny możesz zatrzymać dla siebie.

Jeśli wcześniej zakończysz rozwiązywanie zadań, zgłoś przez podniesienie ręki gotowość do oddania KARTY ODPOWIEDZI.

2.2. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części I

Zakres wiadomości i umiejętności właściwych dla kwalifikacji w zawodzie

Absolwent powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych, a w szczególności:

1.1. Rozróżniać nazwy, pojęcia i określenia z zakresu anatomii, fizjologii właściwe dla różnych metod masażu,

czyli:

- rozróżniać nazwy, pojęcia i określenia z zakresu anatomii, np.: kość udowa, mięsień dwugłowy ramienia, tętnica promieniowa, nerw łokciowy, bierny układ ruchu, obwodowy układ nerwowy, naczynia powierzchowne,
- rozróżniać nazwy, pojęcia oraz określenia z zakresu fizjologii, np.: trawienie, metabolizm, homeostaza, trofika, łuk odruchowy, skurcz mięśnia, przewodnictwo nerwowe,
- rozróżniać nazwy różnych metod masażu, np.: masaż klasyczny, wanna do masażu wirowego, masaż segmentarny,
- rozróżniać określenia i pojęcia różnych metod masażu, np.: strefy Heada, pozycje drenażowe, odkształcanie sprężyste.

Przykładowe zadanie 1.

Łuk odruchu na rozciąganie składa się z następujących po sobie elementów:

- A. ośrodek rdzenia kręgowego – włókno nerwowe odśrodkowe – mięsień – wrzecionko nerwowo-mięśniowe – włókno nerwowe dośrodkowe.
- B. mięsień – włókno nerwowe dośrodkowe – ośrodek rdzenia kręgowego – włókno nerwowe odśrodkowe – wrzecionko nerwowo-mięśniowe.
- C. wrzecionko nerwowo-mięśniowe – włókno nerwowe dośrodkowe – ośrodek rdzenia kręgowego – włókno nerwowe odśrodkowe – mięsień.
- D. wrzecionko nerwowo-mięśniowe – ośrodek rdzenia kręgowego – włókno nerwowe dośrodkowe – mięsień – włókno nerwowe odśrodkowe.

1.2. Rozpoznawać budowę oraz czynności układów, narządów człowieka,

czyli:

- rozpoznawać budowę narządów i układów człowieka, np.: budowę mięśni, stawów, skóry, kości,
- rozpoznawać czynności narządów i układów człowieka, np.: czynności układu naczyniowego, układu nerwowego, nerek.

Przykładowe zadanie 2.

Więzadło poboczne piszczelowe łączy ze sobą kości

- A. udową z piszczelową.
- B. udową ze strzałkową.
- C. piszczelową ze strzałkową.
- D. piszczelową ze skokową.

1.3. Rozróżniać patomechanizm jednostek chorobowych,

czyli:

- rozróżniać przyczyny, objawy i przebieg jednostek chorobowych, np.: przyczyny skoliozy, objawy reumatoidalnego zapalenia stawów, przebieg udaru mózgu i jego następstw.

Przykładowe zadanie 3.

Zmiany zwyrodnieniowe stawów w reumatoidalnym zapaleniu stawów są związane z długotrwałymi stanami typu

- A. zapalnego.
- B. urazowego.
- C. wirusowego.
- D. bakteryjnego.

1.4. Opisywać schematy postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w masażu,

czyli:

- stosować schematy oceny stanu pacjenta na potrzeby masażu, np.: wywiad z pacjentem, analizę zlecenia lekarskiego, badanie palpacyjne stanu skóry,
- stosować schematy postępowania terapeutycznego w masażu, np.: schemat przygotowania pacjenta do zabiegu, schemat przygotowania stanowiska do zabiegu.

Przykładowe zadanie 4.

Wskaż poprawną kolejność elementów wywiadu z pacjentem

- A. wywiad chorobowy, wywiad osobowy.
- B. wywiad środowiskowy, wywiad chorobowy.
- C. wywiad osobowy, wywiad środowiskowy.
- D. wywiad osobowy, wywiad chorobowy.

1.5. Rozróżniać rodzaje, metody i techniki oraz zasady masażu stosowane w profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji,

czyli:

- rozróżniać rodzaje masażu stosowane w profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji, np.: masaż sportowy, kosmetyczny, leczniczy,
- rozróżniać metody masażu stosowane w profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji, np.: masaż klasyczny, Shantala, izometryczny,
- rozróżniać techniki masażu stosowane w profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji, np.: sprężyste odkształcanie skóry, sprężyste odkształcanie tkanki łącznej, sprężyste odkształcanie brzośca mięśniowego,
- rozróżniać zasady masażu stosowane w profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji, np.: zasada warstwowości, zasada pozycji ułożeniowej (zasada ułatwionego odpływu krwi i chłonki), zasady stosowania masażu sportowego.

Przykładowe zadanie 5.

Pozycja ułożeniowa pacjenta do zabiegu masażu jest poprawna, jeżeli

- A. zapewnia swobodny dostęp masażysty do pacjenta.
- B. umożliwi najbardziej ekonomiczne wykonanie zabiegu.
- C. jest wygodna i bezpieczna dla pacjenta oraz ułatwia odpływ krwi i chłonki.
- D. pacjent w pełni ją akceptuje.

1.6. Określać wpływ masażu na funkcjonowanie tkanek, narządów i układów człowieka,
czyli:

- określać wpływ masażu na funkcjonowanie tkanek, np. wpływ masażu na obniżenie siły skurczu komórek mięśniowych,
- określać wpływ masażu na funkcjonowanie narządów, np. wpływ masażu na odżywienie (trofikę) skóry,
- określać wpływ masażu na funkcjonowanie układów, np. wpływ masażu na normalizację czynności układu nerwowego.

Przykładowe zadanie 6.

Wskaż reakcję wywołaną w mięśniu pod wpływem masażu.

- A. Upośledzenie zaopatrzenia w tlen i substancje odżywcze.
- B. Obniżenie powysiłkowego tonusu mięśni.
- C. Wolniejsze wydalenie produktów przemiany materii.
- D. Napięcie spastyczne.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

2.1. Określać wskazania oraz przeciwwskazania do stosowania poszczególnych metod i technik masażu,

czyli:

- określać wskazania do stosowania poszczególnych metod i technik masażu, np.: wskazania do stosowania masażu segmentarnego w chorobach narządów wewnętrznych,
- określać przeciwwskazania do stosowania poszczególnych metod i technik masażu, np.: przeciwwskazania do stosowania masażu klasycznego w ostrych stanach zapalnych skóry.

Przykładowe zadanie 7.

Za bezwzględne przeciwwskazanie do wykonania masażu w środowisku wodnym uznaje się

- A. blizny pooperacyjne.
- B. epilepsję.
- C. nadmierne owłosienie skóry.
- D. wzmożone napięcie mięśniowe.

2.2. Dobierać metody masażu leczniczego, sportowego i kosmetycznego w zależności od stanu zdrowia, wieku i rodzaju wykonywanej przez pacjenta pracy,

czyli:

- dobierać metody masażu leczniczego w zależności od stanu zdrowia, wieku i rodzaju wykonywanej przez pacjenta pracy, np.: zastosowanie masażu Shantala u małych dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym,
- dobierać metody masażu sportowego w zależności od stanu zdrowia, wieku i rodzaju wykonywanej przez pacjenta pracy, np.: zastosowanie masażu startowego u biegacza krótkodystansowego juniora,
- dobierać metody masażu kosmetycznego w zależności od stanu zdrowia, wieku oraz rodzaju wykonywanej przez pacjenta pracy, np.: stosowanie masażu kosmetycznego w zależności od wieku pacjenta.

Przykładowe zadanie 8.

Okolice jakich struktur należy opracować w masażu startowym u biegacza krótkodystansowego?

- A. Aparat więzadłowy stawów kończyn dolnych.
- B. Masę mięśniową kończyn dolnych.
- C. Skórę i tkankę podskórną przedramion.
- D. Więzadła krzyżowo – biodrowe tylne.

2.3. Określać wpływ techniki masażu klasycznego na poszczególne części ciała w profilaktyce, leczeniu, rehabilitacji,

czyli:

- określać wpływ techniki masażu klasycznego na poszczególne części ciała, np.: wpływ sprężystego odkształcania skóry i tkanki podskórnej – w formie głaskania powierzchniowego – na mechanoreceptory, wpływ sprężystego odkształcania tkanki mięśniowej – w formie ugniatania – na trofikę mięśnia.

Przykładowe zadanie 9.

Sprężyste odkształcanie skóry i tkanki podskórnej w formie głaskania powierzchniowego wpływa na receptory skóry

- A. zwiększając pobudliwość receptorów.
- B. zmniejszając pobudliwość receptorów.
- C. hamując przewodnictwo nerwowe na poziomie synaps.
- D. zmniejszając próg pobudliwości receptorów.

2.4. Dobierać czynności wchodzące w skład masażu lub innego zabiegu usprawniającego, czyli:

- dobierać czynności wchodzące w skład poszczególnych części masażu lub innego zabiegu usprawniającego, np.: dobierać czynności szczegółowe wchodzące w zakres części przygotowawczej, właściwej i końcowej zabiegu masażu.

Przykładowe zadanie 10.

Które czynności wchodzą w zakres części wstępnej przygotowującej do zabiegu masażu?

- A. Przygotowanie stołu do masażu, wałków i prześcieradła do zabiegu, umycie rąk.
- B. Sprawdzenie oświetlenia gabinetu, przygotowanie stołu do masażu, umycie rąk.
- C. Przygotowanie stołu do masażu, prześcieradła do zabiegu, uzupełnienie zapasu kremu do masażu.
- D. Odkazenie środkiem dezynfekcyjnym stołu do masażu, ułożenie wałków i prześcieradeł do zabiegu, sprawdzenie oświetlenia gabinetu

2.5. Wskazywać kolejność czynności dla różnych metod masażu,

czyli:

- wskazywać kolejność czynności w różnych metodach masażu, np.: w masażu klasycznym – zasada warstwowości opracowywania tkanek, w masażu segmentarnym – kolejność oceny struktur.

Przykładowe zadanie 11.

Wskaż poprawną kolejność czynności w masażu klasycznym.

- A. Opracowanie przyczepów mięśniowych, przemieszczanie krwi i chłonki w naczyniach powierzchniowych.
- B. Opracowanie przyczepów mięśniowych, adaptacja receptorów skóry.
- C. Przemieszczanie krwi i chłonki w naczyniach powierzchniowych, adaptacja receptorów skóry.
- D. Adaptacja receptorów skóry, przemieszczanie krwi i chłonki w naczyniach powierzchniowych.

2.6. Wskazywać skutki masażu,

czyli:

- wskazywać wpływ masażu na organizm ludzki, np.: wpływ masażu klasycznego na zmniejszenie bólu, wpływ masażu wirowego na poprawę krążenia obwodowego, możliwość wystąpienia po masażu podskórnych wylewów krwawych, możliwość wystąpienia po masażu objawów alergicznych skóry na środki poślizgowe.

Przykładowe zadanie 12.

Jakich krótkotrwałych efektów należy oczekiwać po zastosowaniu zabiegu masażu wirowego na kończynę dolną?

- A. Pojawienie się odczynu fotochemicznego.
- B. Poprawa elastyczności aparatu więzadłowego kończyn dolnych.
- C. Zwiększenie ilości wapnia w strukturze kości kończyn dolnych.
- D. Usprawnienie krążenia obwodowego w kończynach dolnych.

2.7. Rozróżniać chwytów diagnostyczne i lecznicze,

czyli:

- rozróżniać sprężyste odkształcenia (techniki masażu), służące ocenie stanu struktur oraz sprężyste odkształcenia (techniki masażu), stosowane w celu naprawy tych struktur, np.: rozróżnianie wibracji przerywanej i nie przerywanej.

Przykładowe zadanie 13.

Wibracja nie przerywana charakteryzuje się

- A. dużą amplitudą i dużą częstotliwością ruchów.
- B. małą amplitudą i dużą częstotliwością ruchów.
- C. dużą amplitudą i małą częstotliwością ruchów.
- D. małą amplitudą i małą częstotliwością ruchów.

3. Bezpiecznie wykonywać zadania zawodowe zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska, a w szczególności:

3.1. Stosować przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i zasady ergonomii właściwe dla stanowisk pracy masażysty,

czyli:

- stosować przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy ochrony przeciwpożarowej w odniesieniu do pomieszczenia, w którym odbywa się zabieg masażu oraz wyposażenia niezbędnego do wykonania zabiegu,
- stosować zasady ergonomii właściwe dla stanowiska pracy masażysty, np.: wysokość stołu, wielkość stołu.

Przykładowe zadanie 14.

W skład niezbędnego wyposażenia gabinetu klasycznego masażu leczniczego wchodzi

- A. umywalka z bieżącą wodą i kabina natryskowa.
- B. umywalka z bieżącą wodą i wanna.
- C. umywalka z bieżącą wodą.
- D. kabina natryskowa.

3.2. Przewidywać zagrożenia, które mogą wystąpić po wykonanym masażu pomimo przeciwwskazań,

czyli:

- przewidywać zagrożenia, jakie mogą wystąpić u pacjenta, jeżeli mimo przeciwwskazań zostałyby wykonane zabiegi masażu, np.: rozszanie stanu zapalnego, jeśli masaż został przeprowadzony u pacjenta z ostrym stanem ropnym.

Przykładowe zadanie 15.

Wykonanie zabiegu masażu obręczy barkowej u pacjenta z ostrym stanem ropnym zatok szczękowych naraża go na

- A. przegrzanie organizmu.
- B. zaostrzenie stanu zapalnego.
- C. omdlenie.
- D. zaburzenia oddychania.

3.3. Dobierać środki ochrony indywidualnej do wykonywania masażu,

czyli:

- dobierać środki ochrony indywidualnej do wykonywania masażu, np.: fartuch ochronny przy hydroterapii, maseczka ochronna przy masażu niemowląt.

Przykładowe zadanie 16.

Jaki rodzaj środka ochrony indywidualnej należy zastosować podczas wykonywania zabiegu masażu podwodnego?

- A. Maseczka ochronna na twarz w celu zmniejszenia możliwości zakażenia chorobami przenoszonymi drogą kropelkową.
- B. Czepek chroniący włosy przed ich ewentualnym przedostawaniem się do wanny.
- C. Fartuch ochronny zakładany na strój do masażu zabezpieczający przed zamoczeniem.
- D. Buty na drewnianej podeszwie zabezpieczające przed porażeniem prądem.

3.4. Wskazywać sposoby udzielania pierwszej pomocy,

czyli:

- wskazywać sposoby udzielania pierwszej pomocy w stanach nagłych, np.: udzielać pierwszej pomocy w przypadku omdlenia, epilepsji, udaru mózgu.

Przykładowe zadanie 17.

Udzielając pierwszej pomocy pacjentowi przy omdleniu w pierwszej kolejności należy

- A. unieść pacjentowi kończyny górne lub dolne do góry w zależności od jego wieku.
- B. nie zmieniać pozycji pacjenta i wezwać pogotowie.
- C. ocucić pacjenta poprzez oklepanie twarzy.
- D. połączyć pacjenta zimną wodą.

2.3. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części II

Absolwent powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, tabel, wykresów, a w szczególności:

1.1. Rozróżniać podstawowe pojęcia i terminy z obszaru funkcjonowania gospodarki oraz prawa pracy, prawa podatkowego i przepisów regulujących podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej,

czyli:

- rozróżniać pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki, np.: rynek, popyt, podaż, bezrobocie, inflacja,
- rozróżniać pojęcia z zakresu prawa pracy, np.: umowa o pracę, urlop, wynagrodzenie za pracę,
- rozróżniać pojęcia z zakresu prawa podatkowego, np.: podatek dochodowy, podatek VAT, akcyza, PIT,
- rozróżniać pojęcia z obszaru podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, np.: REGON, numer identyfikacji podatkowej-NIP, rachunek bankowy.

Przykładowe zadanie 1.

Poprzez określenie płacy brutto należy rozumieć kwotę wynagrodzenia pracownika

- A. bez podatku dochodowego.
- B. określoną w umowie o pracę.
- C. obliczoną do wypłaty.
- D. pomniejszoną o składki ZUS.

1.2. Rozróżniać dokumenty związane z zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej,

czyli:

- rozróżniać dokumenty związane z zatrudnieniem, np.: umowa o pracę, Kodeks pracy, deklaracja ZUS,
- rozróżniać dokumenty związane z działalnością gospodarczą, np.: polecenie przelewu, faktura, deklaracja podatkowa.

Przykładowe zadanie 2.

Jak nazywa się przedstawiony na rysunku dokument regulujący rozliczenie bezgotówkowe?

- A. Czek potwierdzony.
- B. Polecenie przelewu.
- C. Faktura VAT.
- D. Weksel prosty.

1.3. Identyfikować i analizować informacje dotyczące wymagań i uprawnień pracownika, pracodawcy, bezrobotnego i klienta,

czyli:

- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia pracownika określone w Kodeksie pracy, umowie o pracę, np.: prawo do urlopu, czas pracy, wynagrodzenie za pracę,
- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia pracodawcy określone w Kodeksie pracy, umowie o pracę, względem ZUS, urzędu skarbowego, np.: terminowe wypłacanie wynagrodzeń, odprowadzanie składek ubezpieczenia zdrowotnego i emerytalnego, zapewnienie bezpiecznych warunków pracy,
- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia bezrobotnego na podstawie Ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, np.: rejestracja w biurze pracy, zasady pobierania zasiłku, oferty pracy dla bezrobotnych, w tym bezrobotnych absolwentów,
- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia klienta podane w umowach kupna-sprzedaży, z tytułu gwarancji, reklamacji przy zakupach towarów i usług.

Przykładowe zadanie 3.

Na podstawie której z wymienionych poniżej umów, przysługuje pracownikowi prawo do urlopu wypoczynkowego?

- A. Umowy – zlecenia.
- B. Umowy o dzieło.
- C. Umowy o pracę.
- D. Umowy agencyjnej.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

2.1. Analizować informacje związane z podnoszeniem kwalifikacji, poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej,

czyli:

- analizować oferty urzędów pracy, placówek doskonalących w zawodzie oraz oferty kursów zawodowych, dla podnoszenia kwalifikacji zawodowych i dostosowania ich do potrzeb rynku pracy,
- analizować oferty zakładów pracy, urzędów pracy, biur pośrednictwa dotyczące poszukiwania pracownika i zatrudnienia, przedstawione w formie ogłoszeń prasowych, internetowych, tablic ogłoszeń,
- analizować informacje związane z podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej zawarte, np.: w Kodeksie spółek handlowych, danych z urzędu pracy na temat lokalnego rynku pracy, zapotrzebowania na usługi i towary.

Przykładowe zadanie 4.

W lokalnej prasie ukazało się ogłoszenie następującej treści:

Firma z kapitałem zagranicznym specjalizująca się w wyposażeniu warsztatów i magazynów w sprzęt techniczny *poszukuje kandydata na stanowisko*

MAGAZYNIERA

WYMAGANIA:

- *wykształcenie średnie techniczne,*
- *obsługa komputera,*
- *znajomość języka niemieckiego.*

Ponadto mile widziane jest:

- *doświadczenie na podobnym stanowisku.*
- *prawo jazdy kategorii B.*

Oferty wraz z listem motywacyjnym, życiorysem i zdjęciem w terminie dwóch tygodni od daty ukazania się ogłoszenia prosimy przysyłać na adres:

Firma „TECHNOPOL” 30-999 NIEZNANÓW ul. Warsztatowa 1.

Wymagania stawiane przez firmę spełnia osoba, która ukończyła

- A. technikum budowlane, pracuje w magazynie i ma prawo jazdy kat.B.
- B. technikum elektryczne, ma prawo jazdy kat B i zna język niemiecki.
- C. technikum chemiczne, korzysta z komputera i pracowała jako magazynier.
- D. technikum mechaniczne, obsługuje komputer i zna język niemiecki.

2.2. Sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej,

czyli:

- sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem, np.: list intencyjny, list motywacyjny, curriculum vitae,
- sporządzić dokumenty niezbędne przy uruchamianiu indywidualnej działalności gospodarczej, np.: wniosek o zarejestrowanie firmy, zgłoszenie do urzędu statystycznego o nadanie numeru REGON i urzędu skarbowego o przyznanie numeru identyfikacji podatkowej-NIP,
- sporządzić dokumenty związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, np.: zgłoszenie do ZUS, polecenie przelewu, fakturę, księgę przychodów i rozchodów.

Przykładowe zadanie 5.

Na jaką kwotę w zł hotel wystawi fakturę firmie za korzystanie z noclegu przez dwóch jej pracowników podczas służbowego wyjazdu?

Nazwa usługi	J.M.	Ilość osób	Cena jedn.	Wartość netto	VAT	Wartość VAT	Wartość brutto
Nocleg w hotelu „Azalia”	jedna doba	2	100,00 zł	200,00 zł	7 %	14,00 zł	zł
Razem:				200,00 zł	7 %	14,00 zł	zł
W tym:					zw 22% 7% 0%	14,00 zł	
Do zapłaty:							zł

- A. 107 zł
- B. 114 zł
- C. 207 zł
- D. 214 zł

2.3. Rozróżniać skutki wynikające z nawiązania i rozwiązania stosunku pracy,

czyli:

- rozróżniać skutki zawarcia umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, np.: opłaty składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, prawo do urlopu, wysokość podatku,
- rozróżniać skutki rozwiązania umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, bez wypowiedzenia, niezgodne z prawem, np.: przywrócenie do pracy,
- rozróżniać skutki zawarcia i rozwiązania umowy o pracę dla pracodawcy, np.: wystawienie świadectwa pracy, odprowadzanie składek pracowniczych, płacenie podatków, ustalenie wymiaru urlopów, wypłacanie zaliczek.

Przykładowe zadanie 6.

Jaka kwota wynagrodzenia brutto w zł została naliczona pracownikowi za miesiąc pracy, zatrudnionemu w HURTOWNI „AS” S.A. na podstawie umowy o pracę?

- A. 2 400 zł
- B. 1 600 zł
- C. 1 200 zł
- D. 240 zł

HURTOWNIA „AS” S.A. ul. Wiosenna 1 <small>/pieczęć nagłówek pracodawcy/</small> 60-623 Poznań <small>/numer REGON – EKD/</small> 012 775 62	Poznań 2003.01.06 <small>/miejscowość i data/</small>
UMOWA O PRACĘ	
zawarta w dniu 6 stycznia 2003 roku	
<small>/data zawarcia umowy/</small>	
między Markiem Nowakiem - prezesem	
<small>/imię i nazwisko pracodawcy lub osoby reprezentującej pracodawcę albo osoby upoważnionej do składania oświadczeń w imieniu pracodawcy/</small>	
a Anna Jabłońska, Poznań ul. Biała 12	
<small>/imię i nazwisko pracownika oraz jego miejsce zameldowania/</small>	
zawarta na czas nieokreślony	
<small>/okres próbny, czas nieokreślony, czas określony, czas wykonywania określonej pracy/</small>	
1. Strony ustalają następujące warunki zatrudnienia:	
1)	rodzaj umówionej pracy: sprzedawca
	<small>/stanowisko, funkcja, zawód, specjalność/</small>
2)	miejsce wykonywania pracy: sprzedawca w Hurtowni „AS”
3)	wymiar czasu pracy: etat – 40 godz. tygodniowo
4)	wynagrodzenie: 2000 zł /słownie dwa tysiące zł/ + premia
 regulaminowa 20% wynagrodzenia zasadniczego
5)	inne warunki zatrudnienia: brak
.....	
2. Dzień rozpoczęcia pracy: 06. stycznia 2003. roku	
06.01. 2003	
A.Jablonska	
<small>/data i podpis pracownika/</small>	
M Nowak	
<small>/podpis pracodawcy lub osoby reprezentującej pracodawcę albo osoby upoważnionej do składania oświadczeń w imieniu pracodawcy/</small>	

2.4. Odpowiedzi do przykładowych zadań

Część pierwsza

Zadanie 1. C	Zadanie 7. B	Zadanie 13. B
Zadanie 2. A	Zadanie 8. A	Zadanie 14. C
Zadanie 3. A	Zadanie 9. B	Zadanie 15. B
Zadanie 4. D	Zadanie 10. A	Zadanie 16. C
Zadanie 5. B	Zadanie 11. D	Zadanie 17. A
Zadanie 6. C	Zadanie 12. D	

Część druga

- Zadanie 1. **B** Zadanie 2. **B** Zadanie 3. **C** Zadanie 4. **D** Zadanie 5. **D** Zadanie 6. **A**

3. ETAP PRAKTYCZNY EGZAMINU

3.1. Organizacja i przebieg

Etap praktyczny egzaminu może być zorganizowany w szkole lub innej placówce wskazanej przez okręgową komisję egzaminacyjną.

W dniu egzaminu powinieneś zgłosić się w szkole/placówce na 30 minut przed godziną jego rozpoczęcia. Powinieneś posiadać dokument ze zdjęciem potwierdzający Twoją tożsamość i numer ewidencyjny PESEL.

Przed wejściem do sali egzaminacyjnej będziesz poproszony o potwierdzenie gotowości przystąpienia do etapu praktycznego egzaminu.

Słuchaj uważnie informacji przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego, który będzie omawiał regulamin przebiegu etapu praktycznego egzaminu.

Po potwierdzeniu gotowości przystąpienia do etapu praktycznego wylosujesz zadanie egzaminacyjne. Zadanie egzaminacyjne wraz z dokumentacją do jego wykonania zamieszczone jest w arkuszu egzaminacyjnym. Na stronie tytułowej arkusza znajduje się nazwa i symbol cyfrowy zawodu, w którym odbywa się etap praktyczny egzaminu oraz „Informacja dla zdającego”.

Przeczytaj uważnie „Informację dla zdającego” znajdującą się na stronie tytułowej w arkuszu egzaminacyjnym i sprawdź, czy arkusz jest kompletny i czy nie ma w nim usterek. Wykonaj polecenia zawarte w „Informacji dla zdającego”.

Następnie zapoznaj się z treścią zadania egzaminacyjnego, dokumentacją do jego wykonania oraz wyposażeniem stanowiska egzaminacyjnego, które umożliwi Ci jego rozwiązanie. Na wykonanie tych czynności masz 20 minut, których nie wlicza się do czasu trwania egzaminu. Dobrze wykorzystaj ten czas!

Etap praktyczny egzaminu trwa 180 minut. W ciągu tego czasu musisz wykonać zadanie egzaminacyjne, które obejmuje opracowanie projektu realizacji określonych prac. Opracowanie projektu musi być poprzedzone wnikliwą i staranną analizą treści zadania oraz załączników stanowiących jej uzupełnienie. Wyniki tej analizy decydują o zawartości projektu, tym samym o jakości wyniku rozwiązania zadania. Informacje zawarte w projekcie można przedstawić w dowolny sposób, np. tekstu z elementami graficznymi, można również do opracowania projektu wykorzystać komputer znajdujący się na stanowisku egzaminacyjnym.

Pamiętaj!

Zawarte w projekcie informacje muszą stanowić logiczną, uporządkowaną całość.

Zadanie musisz wykonać samodzielnie i w przewidzianym czasie.

Jeśli zadanie egzaminacyjne wykonałeś przed upływem czasu trwania egzaminu, zgłoś ten fakt przez podniesienie ręki.

3.2. Wymagania egzaminacyjne i ogólne kryteria oceniania

Etap praktyczny egzaminu obejmuje wykonanie określonego zadania egzaminacyjnego wynikającego z zadania o treści ogólnej:

Opracowanie projektu realizacji i wykonanie masażu określoną metodą i techniką na podstawie wywiadu i dokumentacji medycznej pacjenta.

Absolwent powinien umieć:

1. Analizować dokumentację medyczną pacjenta oraz wyniki wywiadu dla potrzeb wykonania masażu.
2. Dobierać rodzaj, metodę i technikę masażu na podstawie wyników analizy dokumentacji medycznej i wywiadu uwzględniając aktualny stan zdrowia, wiek, typ schorzenia, potrzeby i wydolność fizyczną pacjenta.
3. Dobierać sprzęt medyczny do wykonania masażu określoną metodą i techniką.
4. Opracowywać, w formie schematu blokowego, projekt działań związanych z wykonaniem masażu.
5. Przygotowywać pacjenta pod względem psychicznym i fizycznym do masażu.
6. Wykonywać masaż określoną metodą i techniką.
7. Sporządzać dokumentację medyczną z przeprowadzonego masażu.
8. Opracowywać wskazania dotyczące wykonywania przez pacjenta ćwiczeń usprawniających w warunkach domowych.

3.3. Komentarz do standardu wymagań egzaminacyjnych

Zadania egzaminacyjne będą opracowywane na podstawie zadania o treści ogólnej sformułowanego w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla zawodu. Treść ogólna umożliwi przygotowanie wielu różnorodnych zadań egzaminacyjnych, wynikających z różnorodności technik i metod masażu, typu schorzenia, wieku oraz wydolności fizycznej pacjenta.

W zadaniu egzaminacyjnym będzie przedstawiony opis przebiegu choroby pacjenta, stopień jego niepełnosprawności, rodzaj masażu i obszar, na którym masz wykonać masaż. Do zadania mogą być dołączone inne załączniki stanowiące dokumentację medyczną np.: skierowanie do zakładu fizjoterapii z określonym celem zabiegu i ich ilością, karta leczenia szpitalnego, karta oceny stanu pacjenta, książka ewidencji wykonanych zabiegów itp.

Rozwiązanie zadania będzie obejmować:

1. Opracowanie projektu realizacji prac związanych z przygotowaniem i wykonaniem masażu określoną metodą i techniką u pacjenta, który zgłosił się do gabinetu masażu,
2. Wykonanie określoną metodą i techniką masażu obszaru objętego procesem chorobowym.

Ad.1. Projekt realizacji prac powinien zawierać w swej strukturze:

- 1.1. Założenia (dane do projektu realizacji prac, które odnaleźć należy w treści zadania i ewentualnie załącznikach, które stanowią jej uzupełnienie).
- 1.2. Wykaz prac wchodzących w skład przygotowania i wykonania masażu z uwzględnieniem ich kolejności, określonych na podstawie skierowania, przedstawiony w formie schematu blokowego.
- 1.3. Opis sposobów realizacji prac określonych w wykazie w odniesieniu do założeń i jednostki chorobowej występującej u pacjenta.
- 1.4. Wykaz wskazań i przeciwwskazań do wykonania zabiegu masażu.
- 1.5. Opis prac związanych z przygotowaniem pacjenta pod względem fizycznym i psychicznym do zabiegu masażu.
- 1.6. Wykaz sprzętu medycznego niezbędnego do wykonania masażu.
- 1.7. Opis techniki masażu na podstawie analizy dokumentacji medycznej oraz wywiadu zebranego od pacjenta.
- 1.8. Efekty prac wchodzących w skład masażu.
- 1.9. Opis wskazań dotyczących wykonywania ćwiczeń usprawniających w warunkach domowych przez pacjenta.

Struktura projektu realizacji prac, w zależności od obszaru objętego procesem chorobowym oraz założeń (danych określonych w zadaniu) może być różna od przedstawionej powyżej co do liczby elementów struktury i ich nazw, z zachowaniem algorytmu rozwiązania zadania.

Projekt realizacji prac lub jego elementy mogą być opracowane z wykorzystaniem komputera i oprogramowania wskazanego w standardzie wymagań egzaminacyjnych.

Komputer z właściwym oprogramowaniem będzie dostępny na stanowisku egzaminacyjnym.

Kryteria oceniania projektu realizacji prac będą uwzględniać:

- jakość założeń do projektu w odniesieniu do treści zadania i ewentualnej dokumentacji medycznej,
- poprawność opracowania wykazu prac wchodzących w skład przygotowania pacjenta do zabiegu masażu i jego wykonania,
- poprawność opisu realizacji prac związanych z przygotowaniem pod względem fizycznym i psychicznym pacjenta do zabiegu masażu,
- dobór metod i technik jego wykonania z uwzględnieniem kolejności zaplanowanych czynności oraz efektów w odniesieniu do zlecenia lekarskiego, metod i technik zabiegu masażu,
- poprawność ustalonych wskazań i przeciwwskazań,
- dobór sprzętu medycznego niezbędnych do wykonania zabiegu masażu,
- poprawność sporządzonych w formie schematu blokowego propozycji realizacji prac wchodzących w skład zabiegu masażu z uwzględnieniem ich kolejności oraz efektów w odniesieniu do wykonywanego zabiegu,

oraz

- przejrzystość struktury projektu,
- logikę układu przedstawianych treści,
- poprawność terminologiczną i merytoryczną, właściwą dla zawodu,
- formę i sposób przedstawienia treści w projekcie.

Ad.2. Wykonanie zabiegu masażu ujęte w treści ogólnej zadania, wchodzące w skład rozwiązania zadania, możliwe będzie dopiero po opracowaniu projektu realizacji prac.

Zakres wykonania prac związanych z wykonaniem masażu określony będzie w treści zadania egzaminacyjnego.

Do wykonania masażu w sali egzaminacyjnej będzie przygotowane stanowisko odpowiadające wyposażeniu gabinetu masażu, zgodnie ze standardem wymagań egzaminacyjnych oraz osoba odgrywająca rolę pacjenta bądź fantom.

Kryteria oceniania efektów wykonania prac będą uwzględniać:

- zgodność wykonanego zabiegu masażu ze schematem blokowym przedstawionym w planie realizacji prac,
- dobór prawidłowej metody i techniki masażu w odniesieniu do zakresu określonego w zadaniu, i w projekcie, z uwzględnieniem aktualnego stanu pacjenta i zaleceń lekarskich,
- poprawność przygotowania pacjenta do zabiegu pod względem psychicznym i fizycznym do zabiegu masażu,
- poprawność określenia wskazań i przeciwwskazań do wykonania zabiegu masażu,
- jakość wykonanego zabiegu masażu w odniesieniu do zakresu określonego w zadaniu i propozycji rozwiązań przedstawionych w projekcie oraz uwzględniając poziom satysfakcji pacjenta
- poprawność udokumentowania wykonania zabiegu masażu,
- poprawność ustalenia przykładowych ćwiczeń usprawniających do wykonywania w warunkach domowych pacjenta.

3.4. Przykład zadania praktycznego

Do gabinetu fizykoterapii w zakładzie opieki zdrowotnej zgłosił się pacjent ze skierowaniem od lekarza na wykonanie zabiegu masażu. U pacjenta występuje ograniczenie ruchomości w stawie kolanowym kończyny dolnej prawej.

Opracuj projekt realizacji prac związanych z przygotowaniem pacjenta do zabiegu masażu i przeprowadzeniem masażu oraz wykonaj masaż zalecony w skierowaniu lekarskim. Zaproponuj zestaw ćwiczeń usprawniających ograniczoną ruchomość w stawie kolanowym do wykonywania w domu.

Projekt realizacji prac powinien zawierać:

- założenia do projektu obejmujące wyniki analizy treści zlecenia lekarskiego, treści zadania oraz załączonej dokumentacji medycznej dla potrzeb wykonania zabiegu masażu,
- opis stanu zdrowotnego pacjenta z określeniem jego stopnia niepełnosprawności,
- wykaz wskazań i przeciwwskazań do wykonania zabiegu masażu,

- opis metody i techniki masażu dobranych na podstawie wyników analizy dokumentacji medycznej, wywiadu, z uwzględnieniem aktualnego stanu zdrowia, wieku, typu schorzenia, potrzeb i wydolności fizycznej pacjenta oraz zaleceń lekarskich,
- wykaz sprzętu medycznego, materiałów i przyrządów niezbędnych do wykonania masażu,
- wykaz czynności związanych z przygotowaniem pacjenta pod względem fizycznym i psychicznym do zabiegu masażu, z uwzględnieniem kolejności i czasu ich trwania,
- schemat blokowy przebiegu prac obejmujących wykaz czynności związanych z przygotowaniem pacjenta do zabiegu masażu i wykonaniem zabiegu masażu, z uwzględnieniem ich kolejności i czasu trwania,
- propozycję indywidualnego zestawu ćwiczeń usprawniających do wykonania przez pacjenta w warunkach domowych.
- uzupełnioną dokumentację medyczną z przeprowadzonego zabiegu masażu.

Do opracowania projektu realizacji prac wykorzystaj:

Skierowanie do gabinetu masażu – Załącznik 1.

Karta oceny stanu pacjenta (w tym wywiad) – Załącznik 2.

Rodzaj zabiegu masażu – Załącznik 3.

Książka ewidencji wykonanych zabiegów – Załącznik 4.

Informacje uzyskane z przeprowadzonego wywiadu z pacjentem

Do wykonania zabiegu masażu przygotowano stanowisko odpowiadające gabinetowi do masażu, wyposażone w sprzęt medyczny, materiały i przyrządy niezbędne do wykonania zabiegu masażu.

Projekt lub jego elementy możesz opracować z wykorzystaniem komputera i pakietu biurowego, który wraz z drukarką będzie przygotowany w sali egzaminacyjnej.

Czas na wykonanie zadania wynosi 240 minut.

Załącznik 1.

Data..5.05.2005.....
SKIEROWANIE DO GABINETU MASAŻU
Imię i nazwisko: <i>Henryk Kowalski</i>
Rozpoznanie: <i>Stan po udarze lewostronnym z niedowładem połowicznym prawostronnym, epilepsja (epizod, jeden w tym roku)</i>
Obszar objęty masażem: <i>aparat wyprostny stawu kolanowego prawego</i>
Cel zabiegu: <i>poprawa trofiki</i>

KARTA OCENY STANU PACJENTA

Załącznik 2.

NUMER EWIDENCYJNY	DATA ZAŁOŻENIA KARTY
IMIĘ, NAZWISKO PACJENTA	DATA URODZENIA
ROZPOZNANIE LEKARSKIE	
OBSZAR OBJĘTY MASAŻEM	LICZBA ZABIEGÓW
CEL ZABIEGÓW	

WYWIAD

RODZAJ ZABIEGU MASAŻU

L.P.	DATA ZABIEGU	OCENA STANU PACJENTA	PODPIS MASAŻYSTY
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

3.5. Komentarz do rozwiązania zadania wraz z kryteriami oceniania

Rozwiązanie zadania obejmuje:

1. Opracowanie projektu realizacji prac związanych z przygotowaniem i wykonaniem zabiegu masażu określoną metodą i techniką u pacjenta z ograniczoną ruchomością stawu kolanowego prawego z uwzględnieniem zaleceń lekarskich.
2. Wykonanie określoną metodą i techniką zabiegu masażu obszaru objętego procesem chorobowym tj. kończyny dolnej prawej.

Ad.1.

Projekt realizacji prac powinien mieć określoną strukturę (budowę). Elementy struktury i ich nazwy odnaleźć można w treści zadania po sformułowaniu „Projekt realizacji prac powinien zawierać:”.

Są one następujące:

1. Wykaz prac wchodzących w skład przygotowania pacjenta pod względem fizycznym i psychicznym do zabiegu masażu i jego wykonania zgodnie ze zleceniem lekarskim z uwzględnieniem nazwy zastosowanego masażu, jego celu i wskazania obszaru objętego masażem,
2. Opis zastosowanych metod i technik zabiegu masażu uwzględniających rodzaj schorzenia, wiek, aktualny stan zdrowia, potrzeby oraz wydolność fizyczną pacjenta.
3. Wyniki analizy dokumentacji medycznej.
4. Wykaz wskazań i przeciwwskazań do wykonania zabiegu masażu,
5. Wykaz sprzętu i przyborów niezbędnych do wykonania zabiegu masażu,
6. Wykaz czynności związanych z przygotowaniem stanowiska do masażu oraz jego uporządkowanie po zabiegu.
7. Wykaz efektów prac wchodzących w skład zabiegu masażu.
8. Opis zestawu ćwiczeń usprawniających ruchomość stawu kolanowego prawego do wykonywania w domu.
9. Harmonogram prac związanych z opracowaniem projektu realizacji i wykonaniem masażu.

Elementy te powinny też występować w projekcie realizacji prac, np. jako tytuły lub podtytuły rozdziałów. Zawartość merytoryczna projektu musi być odpowiednia do informacji wynikających z treści zadania. Opracowanie projektu realizacji prac musi być zatem poprzedzone wnikliwą, staranną analizą treści zadania i załączników stanowiących jej

uzupełnienie. Wyniki tej analizy są założeniami do projektu, tj. informacjami o charakterze „danych” do rozwiązania zadania. Założenia powinny wystąpić w strukturze opracowywanego projektu przed punktem 1. (pod dowolną nazwą, np. Założenia, Dane do projektu, itp.). Decydują one o zawartości projektu, tym samym o jakości wyniku rozwiązania zadania.

Projekt realizacji prac jest opracowaniem o określonym zakresie treści, wyrażonym, np. tytułem: „Projekt realizacji prac związanych z przygotowaniem i wykonaniem masażu u pacjenta”.

Projekt realizacji prac jest opracowaniem o charakterze twórczym w odniesieniu do formy i sposobu jego opracowania, natomiast założenia - dane do projektu wynikają z treści zadania i są ściśle określone. Zatem informacje stanowiące treść merytoryczną projektu można przedstawić w dowolny sposób, np. tekstu z elementami graficznymi (schematami, rysunkami, tabelami, itp.). Do opracowania projektu lub jego elementów można wykorzystać komputer, który znajduje się na stanowisku egzaminacyjnym.

Projekt powinien być przejrzysty, logicznie uporządkowany zarówno w swej strukturze jak i w sposobie oraz kolejności przedstawiania treści merytorycznych.

Kryteria oceniania projektu realizacji prac będą uwzględniać:

- poprawność sformułowanych założeń do projektu w odniesieniu do treści zadania i załączonej dokumentacji medycznej,
- trafność diagnozy dokonanej na podstawie analizy dokumentacji medycznej pacjenta,
- poprawność opisu wskazań i przeciwwskazań do wykonania masażu,
- poprawność opisu realizacji prac związanych z przygotowaniem pacjenta do zabiegu masażu,
- dobór metody i techniki wykonania zabiegu masażu z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań, aktualnego stanu zdrowia pacjenta oraz jego wydolności fizycznej,
- poprawność opisu doboru sprzętu i przyborów do wykonania zabiegu masażu,
- poprawność udokumentowania zabiegu w karcie pacjenta oraz pozostałej dokumentacji medycznej,

oraz

- przejrzystość struktury projektu,
- logika układu przedstawianych treści,
- poprawność terminologiczną i merytoryczną, właściwą dla zawodu,
- forma i sposób przedstawienia treści w projekcie.

Ad.2.

Wykonanie zabiegu masażu zdający powinien wykonać zgodnie z planem czynności, zgodnie z zasadami obowiązującymi w zakładach opieki zdrowotnej i przepisami sanitarno-epidemiologicznymi, uwzględniając kolejność wykonywanych czynności umieszczonych w schemacie blokowym wykonania zabiegu masażu.

Kryteria oceniania efektu wykonania będą uwzględniać:

- zgodność wykonanego masażu ze schematem przedstawionym w projekcie realizacji prac, z uwzględnieniem aktualnego stanu zdrowia pacjenta, wskazań i przeciwwskazań oraz zaleceń lekarskich,
- jakość wykonanego zabiegu masażu w odniesieniu do procedur i standardów postępowania,
- poziom satysfakcji pacjenta.

4. ZAŁĄCZNIKI

4.1. Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu

Zawód: technik masażysta
symbol cyfrowy: 322[12]

Etap pisemny egzaminu obejmuje:

Część I - zakres wiadomości i umiejętności właściwych dla kwalifikacji w zawodzie

Absolwent powinien umieć:

- 1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych, a w szczególności:**
 - 1.1. rozróżniać nazwy, pojęcia i określenia z zakresu anatomii i fizjologii oraz właściwe dla różnych metod masażu;
 - 1.2. rozpoznawać budowę oraz czynności układów, narządów człowieka;
 - 1.3. rozróżniać patomechanizm jednostek chorobowych;
 - 1.4. opisywać schematy postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w masażu;
 - 1.5. rozróżniać rodzaje, metody i techniki oraz zasady masażu stosowane w profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji;
 - 1.6. określać wpływ masażu na funkcjonowanie tkanek, narządów i układów człowieka.
- 2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:**
 - 2.1. określać wskazania oraz przeciwwskazania do stosowania poszczególnych metod i technik masażu;
 - 2.2. dobierać metody masażu leczniczego, sportowego i kosmetycznego, w zależności od stanu zdrowia, wieku i rodzaju wykonywanej przez pacjenta pracy;
 - 2.3. określać wpływ techniki masażu klasycznego na poszczególne części ciała w profilaktyce, leczeniu, rehabilitacji;
 - 2.4. dobierać czynności wchodzące w skład masażu lub innego zabiegu usprawniającego;
 - 2.5. wskazywać kolejność czynności dla różnych metod masażu;
 - 2.6. wskazywać skutki masażu;
 - 2.7. rozróżniać chwyt diagnostyczne i lecznicze.
- 3. Bezpiecznie wykonywać zadania zawodowe zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska, a w szczególności:**
 - 3.1. stosować przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i zasady ergonomii właściwe dla stanowisk pracy masażysty;
 - 3.2. przewidywać zagrożenia, które mogą wystąpić po wykonanym masażu pomimo przeciwwskazań;
 - 3.3. dobierać środki ochrony indywidualnej do wykonywania masażu;
 - 3.4. wskazywać sposoby udzielania pierwszej pomocy.

Część II - zakres wiadomości i umiejętności związanych z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą

Absolwent powinien umieć:

- 1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, tabel, wykresów, a w szczególności:**
 - 1.1. rozróżniać podstawowe pojęcia i terminy z zakresu funkcjonowania gospodarki oraz prawa pracy, prawa podatkowego i przepisów regulujących podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej;
 - 1.2. rozróżniać dokumenty związane z zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
 - 1.3. identyfikować i analizować informacje dotyczące wymagań i uprawnień pracownika, pracodawcy, bezrobotnego i klienta.
- 2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:**
 - 2.1. analizować informacje związane z podnoszeniem kwalifikacji, poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
 - 2.2. sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
 - 2.3. rozróżniać skutki wynikające z nawiązania i rozwiązania stosunku pracy.

Etap praktyczny egzaminu obejmuje wykonanie określonego zadania egzaminacyjnego wynikającego z zadania o treści ogólnej:

Opracowanie projektu realizacji i wykonanie masażu określoną metodą i techniką na podstawie wywiadu i dokumentacji medycznej pacjenta.

Absolwent powinien umieć:

1. Analizować dokumentację medyczną pacjenta oraz wyniki wywiadu dla potrzeb wykonania masażu.
2. Dobierać rodzaj, metodę i technikę masażu na podstawie wyników analizy dokumentacji medycznej i wywiadu, uwzględniając aktualny stan zdrowia, wiek, typ schorzenia, potrzeby i wydolność fizyczną pacjenta.
3. Dobierać sprzęt medyczny do wykonania masażu określoną metodą i techniką.
4. Opracowywać, w formie schematu blokowego, projekt działań związanych z wykonaniem masażu.
5. Przygotowywać pacjenta pod względem psychicznym i fizycznym do masażu.
6. Wykonywać masaż określoną metodą i techniką.
7. Sporządzać dokumentację medyczną z przeprowadzonego masażu.
8. Opracowywać wskazania dotyczące wykonywania przez pacjenta ćwiczeń usprawniających w warunkach domowych.

Niezbędne wyposażenie stanowiska do wykonania zadania egzaminacyjnego:

Stanowisko komputerowe: komputer podłączony do sieci lokalnej, drukarka sieciowa. Oprogramowanie: pakiet biurowy (edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, program do prezentacji). Stół do masażu, środki pomocnicze do wykonania masażu. Sprzęt do masażu i do hydroterapii. Zestaw do udzielania pierwszej pomocy. Fantom, model. Formularze dokumentacji medycznej. Środki ochrony indywidualnej. Pojemnik na odpady. Apteczka.

4.2. Przykład karty odpowiedzi do etapu pisemnego

Symbol cyfrowy
zawodu Wersja
arkusza X Y Z U W

Nr zad.	Odpowiedzi cz I			
1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

Nr zad.	Odpowiedzi cz I			
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D
31	A	B	C	D
32	A	B	C	D
33	A	B	C	D
34	A	B	C	D
35	A	B	C	D
36	A	B	C	D
37	A	B	C	D
38	A	B	C	D
39	A	B	C	D
40	A	B	C	D
41	A	B	C	D
42	A	B	C	D
43	A	B	C	D
44	A	B	C	D
45	A	B	C	D
46	A	B	C	D
47	A	B	C	D
48	A	B	C	D
49	A	B	C	D
50	A	B	C	D

PESEL

0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9

Data urodzenia zdającego

dzień		miesiąc		rok			

Nr zad.	Odpowiedzi cz II			
51	A	B	C	D
52	A	B	C	D
53	A	B	C	D
54	A	B	C	D
55	A	B	C	D
56	A	B	C	D
57	A	B	C	D
58	A	B	C	D
59	A	B	C	D
60	A	B	C	D
61	A	B	C	D
62	A	B	C	D
63	A	B	C	D
64	A	B	C	D
65	A	B	C	D
66	A	B	C	D
67	A	B	C	D
68	A	B	C	D
69	A	B	C	D
70	A	B	C	D

Miejsce na naklejkę
z kodem ośrodka

Z-052

4.3. Lista zawodów, dla których opublikowano informatory w 2005 r.

1. Asystent osoby niepełnosprawnej
2. Asystentka stomatologiczna
3. Fototechnik
4. Kelner
5. Korektor i stroiciel instrumentów muzycznych
6. Kucharz
7. Opiekunka dziecięca
8. Opiekunka środowiskowa
9. Renowator zabytków architektury
10. Technik administracji
11. Technik agrobiznesu
12. Technik analityk
13. Technik architektury krajobrazu
14. Technik archiwista
15. Technik awionik
16. Technik bezpieczeństwa i higieny pracy
17. Technik budownictwa
18. Technik budownictwa okrętowego
19. Technik budownictwa wodnego
20. Technik drogownictwa
21. Technik dróg i mostów kolejowych
22. Technik ekonomista
23. Technik elektronik
24. Technik elektroniki medycznej
25. Technik elektryk
26. Technik geodeta
27. Technik geolog
28. Technik górnictwa podziemnego
29. Technik handlowiec
30. Technik hodowca koni
31. Technik hotelarstwa
32. Technik hydrolog
33. Technik informacji naukowej
34. Technik informatyk
35. Technik instrumentów muzycznych
36. Technik inżynierii środowiska i melioracji
37. Technik księgarstwa
38. Technik leśnik
39. Technik masażysta
40. Technik mechanik
41. Technik mechanik okrętowy
42. Technik mechanizacji rolnictwa
43. Technik mechatronik
44. Technik nawigator morski
45. Technik obsługi turystycznej
46. Technik ochrony środowiska
47. Technik ogrodnik
48. Technik organizacji reklamy
49. Technik organizacji usług gastronomicznych
50. Technik ortopeda
51. Technik poligraf
52. Technik prac biurowych
53. Technik pszczelarz
54. Technik rachunkowości
55. Technik rolnik
56. Technik rybactwa śródlądowego
57. Technik spedytor
58. Technik technologii ceramicznej
59. Technik technologii chemicznej
60. Technik technologii drewna
61. Technik technologii odzieży
62. Technik technologii wyrobów skórzanych
63. Technik technologii żywności
64. Technik telekomunikacji
65. Technik transportu kolejowego
66. Technik urządzeń audiowizualnych
67. Technik urządzeń sanitarnych
68. Technik usług fryzjerskich
69. Technik usług kosmetycznych
70. Technik usług pocztowych i telekomunikacyjnych
71. Technik weterynarii
72. Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
73. Technik włókiennik
74. Technik żeglugi śródlądowej
75. Technik żywienia i gospodarstwa domowego

Dla uczniów kształcących się w wymienionych zawodach informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe są dostępne w szkołach. Centralna Komisja Egzaminacyjna oraz okręgowe komisje egzaminacyjne zamieściły na swoich stronach internetowych pełne teksty wydawanych informatorów.

ISBN 83-7400-122-4